

Kellenek-e ma a vértanúk?

A kommunista diktatúra vértanú magyar papjai

„Inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint az embereknek.” (ApCsel)

Néhány statisztikai adat:

- 1947-ben a kommunista államhatalom megszüntette a kötelező hitoktatást.
- 1948-ban államosítottak 6.505 egyházi iskolát.
- 1950-ben 2.600 férfi és 9.000 női szerzetes élt Magyarországon 635 rendházban, s még ebben az évben mind utcára kerültek vagy száműzték őket, amikor a rendszer erőszakkal feloszlatta a szerzetesrendeket, s eltulajdonította intézményeiket. A szerzetesek korábban jelentős részben kórházakban, iskolákban, szegénygondozásban, árvaházakban, öregotthonokban, stb. dolgoztak a magyar népért, s ezeket tartották fent.
- 1946-1960 között minden 4. pap (összesen 1.300) börtönben vagy internálásban töltött egy időt.
- Kb. 200-ra tehető a meggyilkolt papok száma hazánkban.
- A kommunizmus hatalomátvételekor 1.000.000 katolikus tartozott valamilyen vallásos egyesülethez, 3.000 katolikus iskolában 410.000 diák tanult, a diktatúra felszámolt és betiltott minden egyesületet. Közösségbe járnai államellenes összeesküvésnek számított és kockázattal járt (börtön, kirúgás munkahelyről, iskolából).
- Még egy az egyházzal ellenséges szocialista történész adatai szerint is legalább 100 millióra tehető világszerte a kommunizmus halálos áldozatainak száma. Egyedül Oroszországban 200.000 papot gyilkoltak meg vagy kínoztak halálra, Sztálin elvtársnak és társainak köszönhetően.

A kommunista diktatúra stratégiája:

Rákosi Mátyás 1949. május 31-én így fogalmazott: „Gondoskodnunk kell arról, hogy az ellenség megoszoljon, a káplán a püspök ellen legyen.”

Még a '80-as években is hősi dalokat kellett énekelnünk állítólagos felszabadítónkról, a Szovjetunióról. De mi is az igazság? Erőszakos eszközökkel a tényleges hatalmat a kommunista párt már 1945-ben magához ragadta. Már a szovjet hadsereg bevonulásakor készen voltak a listák azokról, akiket a kommunisták rendszerük szempontjából veszélyesnek bélyegeztek. Őket letartóztatták: egyeseket, mint háborús bűnösöket, kivégeztek, a többséget Szibériába vitték „malenkij-robotra”. A szovjet gulágba, táborokba, a hadifoglyokkal együtt kb. 700.000 magyar került, közülük 2-300.000 nem tért többé haza. 1945-ben megalkottak egy törvényt, mely szerint el kellett bocsátani állásukból a „reakciós személyeket” (a kommunista rendszer ellenzőit). Mintegy 80.000 főt elküldtek állásukból. 1946-ban megalkották a „Hóhér törvényt”, miszerint 2-10 évig terjedő börtönnel sújthatók mindazok, akik a kommunista államrend ellen szólnak, akár csak magánbeszélgetésben is. Az ÁVO (Államvédelmi Osztály) a „Hóhér törvény” kegyetlen végrehajtója volt. A rendszer fő ellenségének a római katolikus egyházat tekintette. A klerikális reakció elleni harc c. belső iratban olvashatjuk: „Támadásunk célja: Mindszenty tevékenységét rendőrileg lehetetlenné tenni... Fokozni a vallásellenes propagandát. Lejáratni az Egyház gyűjtési akcióit. Egyházzádó sztrájkot szervezni. Az üzemi ifjúságon belül hangulatot kelteni a reakciós hittanórák látogatása ellen. Az egyházi rendezvények látogatásának megakadályozása... A vasárnapok meghódítása – különösen az ifjúság körében: mulatságok, szórakoztató előadások, sportesemények, mozi akciók szervezése. Az egyházi befolyás megsemmisítése a tanulóifjúság körében. Agitáció: a klerikális reakció a tanulás, a tudomány ellensége. Veszélyeztetik az ifjúság kenyerét, jövőjét. Kiszorítani az egyházat a kulturális munkából.”

Goebbels, Hitler propaganda-minisztere, egyik művében leírja, hogy, ha majd elfoglalják Szovjetuniót, akkor mit fognak csinálni a nagy számú orosz néppel, hiszen annyi gázkamrát nem tudnak építeni. A sátáni terv az volt, hogy abortuszklinikákat építenek majd, s az orosz nők között népszerűsítik az abortuszt és bátorítják majd őket, hogy mutassák meg a férfiaknak, hogy ők is képesek karriert befutni, csak ne a családdal és gyermekek nevelésével, szülésével foglalkozzanak. Az 1956-os forradalom vérbe fojtása után Hruscsov kiadta a parancsot, hogy Magyarországot példásan meg kell büntetni. Ennek egyik eszköze volt a szovjetek bosszújaként, hogy a világon először, nálunk, Magyarországon bevezették azt, amit az ő kiirtásukra ellenük terveztek, az abortuszt (1957). Az egész világ felháborodott. Az '50-es években, ha magyar orvos ilyet végzett valakin titokban, akkor az orvostársak kiközösítették.

Ezzel a sátáni tervvel magyar hazaárulók is együttműködtek. 1958. június 3-án Kádár János tisztázza a párt alapelvét: „Vannak nekünk is szerveink, pl. a Belügyminisztérium is. Meg kell érteni, hogy mi a klerikalizmus ellen tüzzel-vassal, golyószóróval és börtönnel is harcolunk.” Az '58-as párthatározatban szerepel, hogy ezt a harcot „mindaddig vívjuk, amíg a vallásos világnézet az emberek tudatából el nem tűnik.”

Mindszenty József bíborosi kinevezése alkalmával (1945) XII. Pius pápa prófétaként mondta neki: „Te leszel az új bíborosok közül az első, akinek vállalnod kell a bíborszínnel jelzett vértanúságot.” Beiktatásakor ezt ígérte: „Akarok jó pásztor lenni, aki – ha kell – életét adja juhaiért, egyházáért, hazájáért.” Nem ismerte a megalkuvást, folyamatosan felemelte a hangját a diktatúrával szemben. Akkor még milliók hallgattak szavára. 1947-ben 100-200.000 ember gyűlt össze szentmiséire. az 1948-ban általa meghirdetett Boldogasszony-év ünnepein országsszerte 4.600.000 hívő vett részt. Egyik ünnepi beszéde idején az ifjúságot elvezényelték a sportpályára, beszéde idején megszűnt az áramszolgáltatás, a közeli városháza erkélyén egy kóruossal azt kiabáltatták: „Munkát, kenyeret, Mindszentynek kötelet!” A bíboros így szólt feléjük: „Ó, hova lettetek, ti, az ősi vármegyeháza Mária tisztelő tisztségviselői! Imádkozni fogok a hangoskodók, a zavarkeltők szeme hályogának elmulasztásáért.” Néhány év múlva a megfélemlített magyar társadalom odáig jutott, hogy sajnálatosan

még keresztények is aláírták a Mindszenty halála ítéletét követelő aláírási ívet, mivel a közalkalmazottakat kötelezték erre, elbocsátással fenyegetve őket.

A kommunista diktatúra 1990-ig tartott, és máig érezteti romboló hatását. A kommunizmus éveiben szinte csak az kaphatott befolyásos állást, vagy futhatott be karriert, aki megkötötte a maga kompromisszumát az ateista államrenddel. Jelenlegi kormányunk jelentős része is kommunista pártvonalon képződött. A kommunizmus legmaradandóbb bűne a gyilkosságokon, koncepciók pereken és koncentrációs táborokon túl, hogy megtörte az emberek jellemét, és erkölcsileg lealjasította a társadalmat, szétverve a virágzó közösségi életet, és az egymásért vállalt felelősségérzetet. Egy európai szintű kutatás eredménye szerint a magyarországi megkérdezettek válasza tükrözik Európa-szerte a legmélyebb individualista (én-központú) szemléletet. Ez a szemlélet hat a ma élő fiatalokra is, hiszen szüleiket évtizedeken át erre nevelték: „Mondj le hitedről, meggyőződésedről, az igazságról, vagy legalábbis engedj belőle egy kicsit, kenyeret, pénzt, előmenetelt kapsz érte! Ne a többiekkel törődj, hanem vedd kézbe a saját sorsodat!” Így történhetett, hogy világi szervezetekben, aztán már az egyházban is találtak olyan embereket, akiket beszerveztek kémkedésre (3/3-as ügynökök, békepapok, hittanosok), hogy jelentést küldjenek pl. egy keresztény közösség életéről, tagjairól. Ezen jelentések alapján a célszemélyeket megfélemlítették, megverték, bebörtönözték, vagy a fiatalokat, akik ifjúsági közösségbe jártak, kitiltották az ország összes egyeteméről. Ezek közül a kémek közül egyeseket halálos fenyegetésekkel, verésekkel szerveztek be, másokat viszont egyéni önző érdekeik mentén. Pl. jobb állás, nagyobb fizetés, stb.

A '60-as években már kevésbé véres eszközöket alkalmaztak, viszont annál kiterjedtebb lett a titkos rendőrségnek és az ügynököknek a világa, mellyel a rendszer igyekezett a lehető legtöbb embert – azok gondolkodását – megfigyelni. 1970-ben 765.693 főt figyeltek. A fő módszer a belső bomlasztás lett, a politikai rendőrség tananyagként tanulta, miként kell bomlasztani az egyházat. Az egyik ilyen tankönyvben olvasható: „Gyengítsük belső harccal és viszályal, hogy a reakciós elemek pozíciójukból kiszoruljanak, a haladó erők előtérbe kerüljenek, és végül a „hívek kiábránduljanak.” A tervszerű, az egész országban összehangolt bomlasztás igen eredményes, mert a papság erejének lekötése sokszor többet ér, mint egy-két pap letartóztatása.” Miután a hitvalló püspököket eltávolította, a rendszer elérte, hogy csak az ÁEH (Állami Egyházügyi Hivatal) által jóváhagyott, „együttműködésre” képes püspököket szenteljenek, akik mellé ún. „bajszos” püspököket, azaz az ÁEH embereit állították, hogy minden lépésükről tudjanak. Ezért ha egy pap nem tetszett a rendszernek, pl. azért, mert ifjúsággal foglalkozott (ami az egyik legnagyobb bűnnek számított), ezután nem kellett feltétlenül börtönbe zárni, sokszor elég volt, hogy kényszerítették a püspököt, hogy helyezze el valamelyik eldugott faluba. Így ellentétet szítottak az egyházban a püspökök és a papok között, a rendszernek behódolt békepapok és a hűségesekek között. Az említett dokumentumból: „A Vatikánban e módszert „ördögi” módszernek nevezték, éppen ezért az ilyen irányú intézkedéseiket a jövőben mindinkább alkalmazni kell az egyházon belüli bomlasztás és nézeteltérés szítására.” Ezekben az években „kellett” a papnevelő intézetekbe TV-t elhelyezni, amelynek gyakran máig is működik romboló hatása. A kispapok észlelték, ki küldi a TV-keket, és jelentős részük emiatt sem tette be lábát a TV-szobákba.

A '70-es években az MSZMP határozata látszólagos engedményként kimondta, hogy az egyházak az ifjúsággal kizárólag az iskolai hitoktatás, valamint az elsőáldozási- és bérnálási előkészítés keretében foglalkozhatnak. Sok plébánián még ma is így működik. Az ifjúsággal való minden más (sport, közösség, vetítés, éneklés, iskolán kívüli hittan, stb.) jellegű foglalkozás még mindig államellenes összeesküvésnek számított.

Még a '80-as években is rendszeres jelentések történtek például a Nagymarosi Ifjúsági Találkozókról. Volt, hogy beépített szociológusokat küldtek ki, hogy tanulmányt készítsenek arról, hogy mi vonzza a tömegeket a tilalmak ellenére, s a titkukat ellesve elhódítsák az ifjúságunkat. A KISZ és az Úttörő Mozgalom azért jött létre, hogy a fiatalok ne a cserkészetre vagy a keresztény közösségekbe menjenek, hanem azok módszereiből ellesve kezdetben játékos, majd egyre züllesztőbb alkalmakat szerveztek. 1983 decemberében a legfelsőbb pártvezetés beadta az első „kábitószert” a magyar ifjúságnak, megjelentek az első szex-poszterek, tv-adások, sztriptíz-rendezvények a KISZ (Kommunista Ifjúsági Szövetség) égisze alatt, amit eddig a közérkölcsem nem tudott elfogadni.

1990-ben megszűnt ugyan a kommunista diktatúra, de a Sztálin és Sztálin után most az érkező szabadelvűséget, a médiát és jellemtelen vagy gyenge embereket felhasználva az erkölcsileg meggyengített magyar társadalomban egyre nagyobb mértékben kiteljesíti romboló művét, s még csak erőszakra sincs szüksége. A fiatalok már saját véleményükként mondják el, hogy joguk van önmegvalósításra, akár abortusz vagy erőszak árán is, hogy felesleges dolog megházasodni vagy templomba menni, s amit az Egyházban Krisztus tanít, az vagy teljesen hülyeség, vagy legalábbis nem kell annyira komolyan venni. Sajnos még keresztények is gondolják úgy, hogy ami nem tetszik nekünk belőle, vagy kényelmünket zavarja, azt nyugodtan zárójelbe tehetjük. Az Ördögnek ma már nincs szüksége ügynökrendszerre, mert a keresztény közösségek maguk is kitermelik a belső bomlasztókat egyéni érdek vagy önzés okán. Ma már nem kell erőszakkal TV-t elhelyezni a papnevelő intézetekben, hisz szinte már magukkal hozzák a kispapok. A fiatalok jó része pedig válogatás nélkül benyeli a szennyet, amit az internet kínál nekik. Megfigyelhető azonban az ifjúság körében egy elkötelezett, szűk réteg, akik mernek szembe úszni az árral, akiknek elégük lett. Akik Krisztust választják megalkuvás nélkül. Te hová szeretnél tartozni?

Kérdések: Miben érezhető még ma is a kommunizmus hatása a felnőttek, fiatalok gondolkodásmódjában, az egyházi közösségeinkben? Mi a véleményed erről a kijelentésről: „Magyarországon ma is keresztényüldözés van”? Eltűnt-e a vértanúság, vagy a világban valahol ma is vannak, akiket a keresztény hitükért ölnek meg? Papok és világiak adták az életüket azért, hogy ifjúsági közösségek jöjjenek létre. Neked fontos-e, hogy közösségbe jársz, vagy sajnálod rá az időt? A kommunizmus a bomlasztást és a zavarkeltést tartotta fő eszközének. Te tapasztaltál-e már ilyet közösségedben? És mit tettél ellene? Te mennyire ápolod a közösségedben és az egyházi előjárókkal való egységet? Mikor és miben nem szabad

engedelmeskedni? Szerinted kellene-e az egyháznak a vértanúk? Véleményed szerint kiknek volt igaza, azoknak-e, akik a hitükből vagy a meggyőződésükből engedve kompromisszumot kötöttek az ateista állammal, és ezért legalább a híveik között maradhattak, és tovább misézhettek, vagy pedig azoknak a papoknak volt igaza, akik vállalták a börtönt vagy a halált, és így híveik elveszítették őket?

Választható műhelyek:

- a) A hivatás vértanúja: Brenner János*
- b) Egy vértanú az ifjúságért: Kis Szaléz ferences és Váci Egyházmegyes vértanú papok (Kenyeres Lajos, Kósa József és Hornyik Károly)*
- c) A katolikus hit és az Egyház iránti hűség vértanúja: Boldog Meszlényi Zoltán*
- d) A tisztaság vértanúja: Boldog Apor Vilmos*
- e) Válogatott kínzások a kommunista börtönökben Mindszenty József és Endrédy Vendel hitvallók vallomásai alapján*

A választott vértanú élete számodra miben lehet példakép? Találkoztál-e olyan pappal, aki ebben a korszakban hitvalló volt, és akinek a hitéből te is meríthettél?